

**Kemisk
ogräsbekämpning,
Information till
kommuner år 2019**

TRAFIKVERKET

*Hanna Lundkvist,
2019-03-04*

Agenda

- Information om Kemisk ogräsbekämpning 2019
  - Information om bekämpning 2019
  - Kartverket
  - Övrigt
- Tid för frågor
- Deltagare på mötet
  - Projektledare, underhållsingenjör och miljöhandläggare från Trafikverket
  - Representanter från kommuner
- Presentationen läggs på hemsidan

Syfte med ogräsbekämpning

- Trafiksäkerhetsrisk
  - Besiktning av spår och dess komponenter försvåras
  - Halkrisken och arbetsmiljöolyckor ökar för järnvägspersonal
  - Tågen kan få längre bromssträckor
  - Risken ökar för gräsbränder (tex pga gnistor från kontakt hjul och räl)
  - Signaler skymms och inte syns för lokföraren
  - Försämrade evakueringsvägar
- Anläggningspåverkan
  - Spårstabiliteten påverkas negativt och livslängden på spåret förkortas
  - Försämrad dränering
  - Uppfrysning - frostsador
- Ekonomisk påverkan
  - Förkortade intervall av underhållsåtgärder

Varför Kemisk ogräsbekämpning?

- Underhållsmetoderna behöver vara snabba och ta så lite spårkapacitet som möjligt i anspråk (kapacitetsbristen)
- Alternativa metoder t.ex. borstning, sugning, hetvattenskum och ättika är inte lika effektiva (tar längre tid, kräver upprepade åtgärder)
- Alternativa metoderna har även anläggningstekniska, miljömässigt negativa effekter och sammantaget i dagsläget inget gångbart alternativ till kemisk bekämpning i stor skala
- TRV har valt att använda en metod som är så rationell och effektiv som möjligt, samtidigt som den påverkar miljön så lite som möjligt. Kemisk ogräsbekämpning är för närvarande den bästa avvägningen mellan effektivitet, säkerhet, yttre miljö, arbetsmiljö och ekonomi.

Förutsättningar

NFS 2015:2

Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel bl.a. fasta skyddsavstånd till känsliga områden

SJVFS 2015:49

Statens jordbruksverks föreskrifter om dokumentationskrav för yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel

TDOK 2013:0621

Rutin för hantering av restriktionsytor i Trafikverket

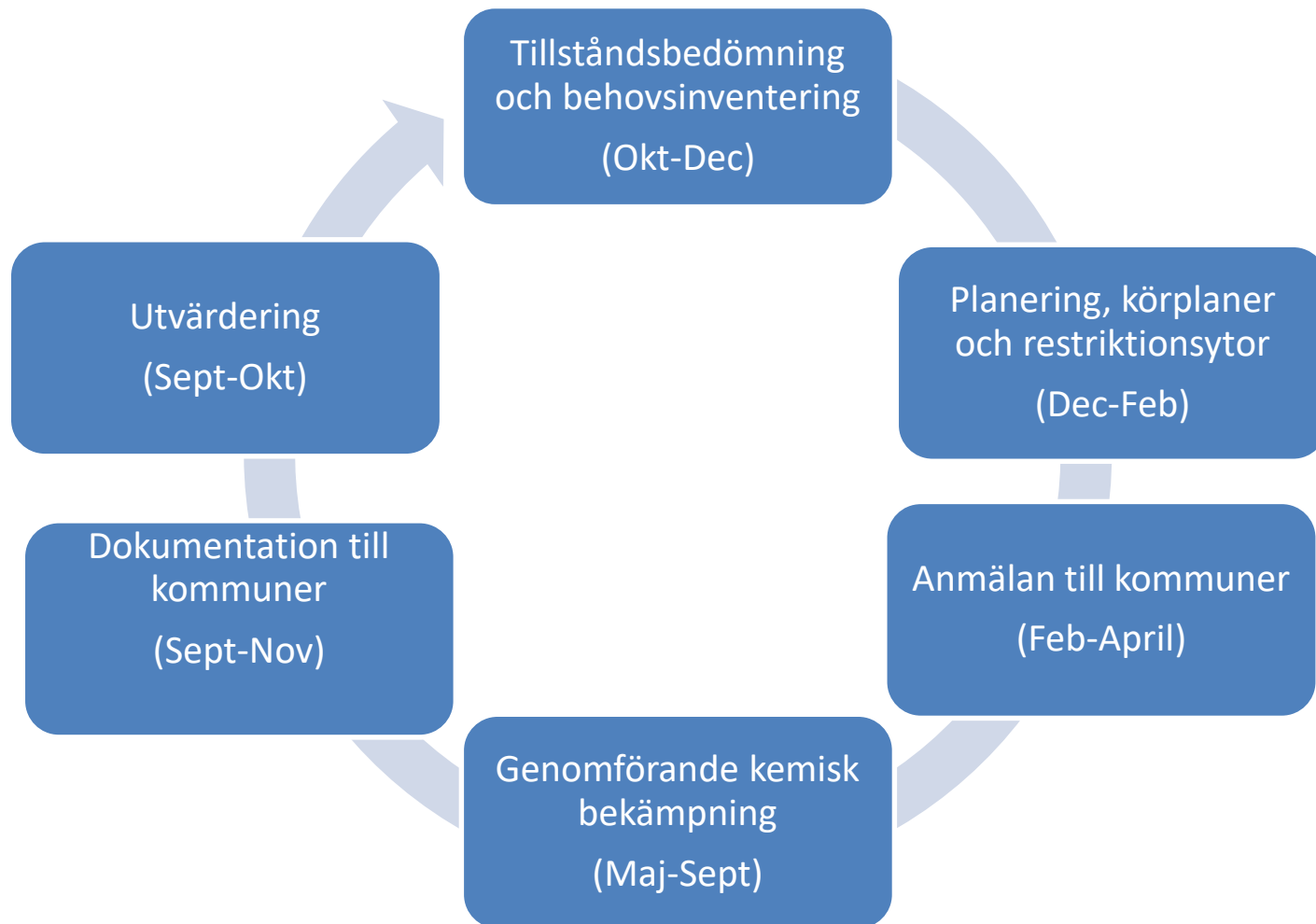
Bekämpningsmedel (Växtskyddsmedel)

- Bekämpningsmedlet som används är Roundup Ultra med den aktiva substansen glyfosat
- Glyfosat är godkänt som aktiv substans till utgången av år 2022 och Roundup Ultra är produktgodkänd till 2019-12-31
- Säkerhetsdatablad finns tillgängligt på Trafikverkets hemsida
- Den aktuella doseringen av Roundup Ultra är maximalt 5 liter/ha
- Exempel
  - Trafikverket använde 2017 mindre än 1 procent av den totala mängden Roundup Ultra som används i Sverige

Nationellt kontrollprogram

- Syftet att öka kunskapen kring eventuell spridning i järnvägsmiljö av glyfosat och dess nedbrytningsprodukter till grundvattnet och lagring i jord
- Fem representativa provtagningsplatser över landet där vi tar grundvatten- och jordprover tre gånger per år
  - Hultsfred, Vetlanda, Borlänge, Vansbro och Ljusdal
- Kontrollrapporter från år 2016-2018 finns tillgängliga på Trafikverkets hemsida

Årscykel / Årstidplan

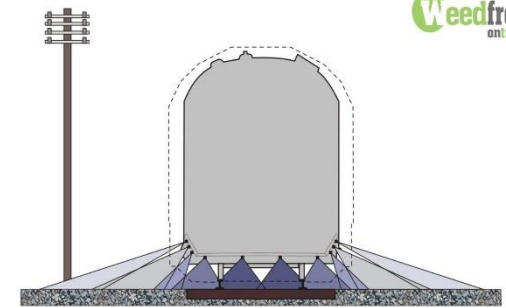

Bekämpningsmetoder

- Kemisk ogräsbekämpning utförs normalt 2,6 meter från spårets mitt
- Ingen bekämpning utförs vid regn eller vind över 5 m/s
- Ingen bekämpning i restriktionsytor
- Bekämpning utförs på synlig vegetation

Bekämpningsmetoder - Linjen

- Bekämpningståg för linjebekämpning (Weedfree on Track)
  - Sprutmunstycken lågt placerade
  - Kamera detekterar ogräs
  - GPS styrning och dokumentation
  - Körplan Linjen (finns på hemsidan)

Bekämpningsmetoder - Driftplatser

- Bekämpning med ryggspruta eller ATV för driftplatser (Bayer A/S)
  - Sprutbom lågt placerad
  - Bekämpar på synlig vegetation
  - Körplan Driftplatser (finns på hemsidan)

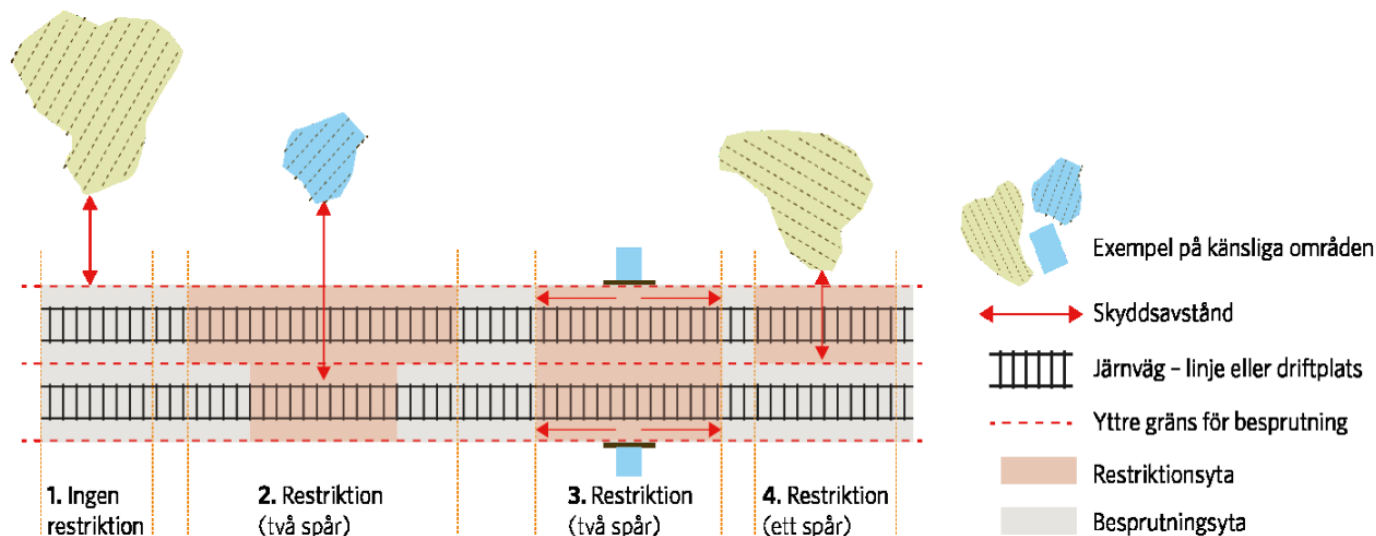
- Punktbekämpning och rotkapning används mot Jätteloka (Bayer)
  - Metod punktbehandling enl. NFS 2015:2
  - Körplan Jätteloka (finns på hemsidan)

Restriktionsytor

- Restriktionsytor är sträckor eller områden längs järnvägen som inte bekämpas
- Termen *restriktionsyta* finns inte angiven i lagtexten utan är Trafikverkets egen definition ([TDOK 2013:0621](#))
- Restriktionsytorna uppdateras årligen och stäms av med kommunerna. Oftast i samband med att anmälan skickas ut
- För att underlätta arbete med restriktionsytor har vi utvecklat ett webbaserat kartverktyg

Restriktionsytor (enl. TDOK 2013:0621)

1. Avståndet mellan känsligt område och sprutgräns är längre än skyddsavståndet, därför blir det ingen restriktionsyta.
2. En längre sträcka på det övre spåret hamnar inom det känsliga områdets skyddsavstånd än på det nedre spåret.
3. Ett korsande känsligt område genererar restriktionsytor inom skyddsavståndet från t ex ett vattendrags kant.
4. Det känsliga området genererar en restriktionsyta på det övre spåret medan det nedre spåret ligger utanför skyddsavståndet.

Kartverktyg

- Ett webbaserad karttjänst som visar känsliga områden och restriktionsytor utmed järnvägsspåren
- Ersätter tidigare system med exellistor och pdf-kartor för restriktionsytor fr.o.m 2016
- Tjänsten är tillgänglig för handläggare på kommuner, länsstyrelser och för entreprenörer
- Länk till kartan för 2019 - utskickad med anmälan eller informationsbrev

Kartverket – manual

 TRAFIKVERKET

MANUAL (reviderad 2018-12-17)
Kommunstöd för Ogräsbekämpning

Innehåll

Allmänt	2
Bakgrundsdata	2
Språkinställning	3
Webbläsare	3
Verktyg och funktioner	3
Funktioner Manera Länkar	3
Hem-knappen	4
Sök på ort eller gatunamn	5
Geokodning	5
Lagerlista (grupp lager och lager)	7
• Restriktionszoner (RZ), manuella	9
• Restriktionszoner (RZ), beräknade	9
• Känsliga områden (KO), beräknade	9
• Planerad Bekämpning	9
• Infolager	10
Förvalda lager	10
Bokmärken	14
Skriv ut	15
Sökverktyg	17
• Sök Kommun	17
• Sök Bandel	19
Mätverktyg	20
Rita in föreslagna restriktioner	21
Webbapplikation i fält	22
Webb APP-ikon på hemskärm	22

Kartverket - översikt

Kommunstöd för Ogräsbekämpning 2018

Trafikverket Manual till kartverket

Sök på ort eller gatunamn

Ett verktyg för att söka ort eller gatunamn

Länkar

- Trafikverkets hemsida
- Manualen till kartverket

Verktyg

- Innehållsförteckning
- Lagerlista
- Utskrift
- Ritverktyg
- Mätverktyg
- Sökverktyg
- Bokmärken

Hem-knappen

Återkomma till ursprunglig utbredning

Navigeringsverktyg

- Zooma in
- Zooma ut

Visar aktuell skala

200km

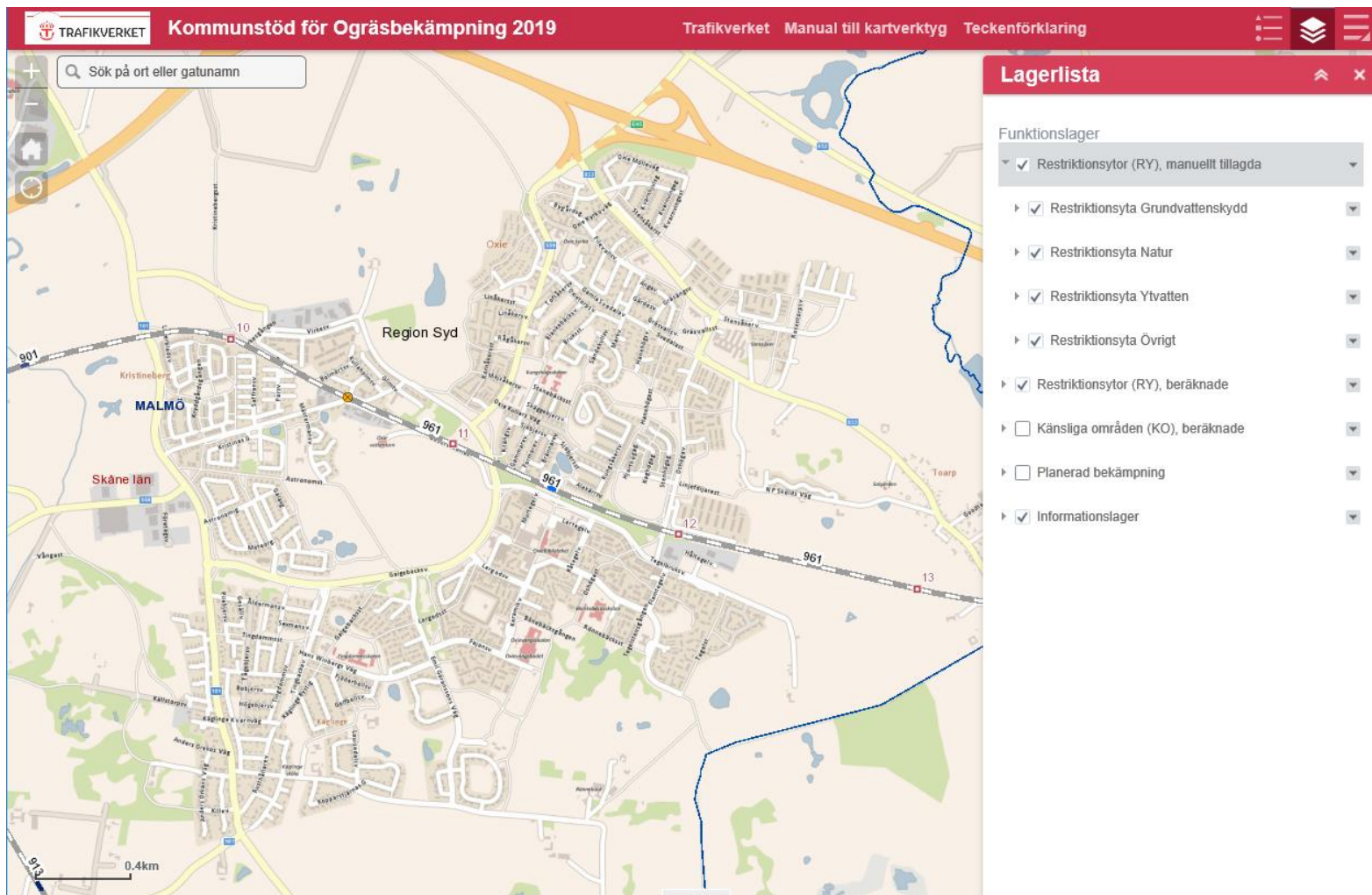
Ange ©Lantmäteriet, Geodatasamverkan, 2016 HERE esri

Kartverktyget – söka på kommun

The screenshot displays the Trafikverket web application interface. At the top, the header includes the Trafikverket logo, the title 'Kommunstöd för Ogräsbekämpning 2019', and navigation links for 'Trafikverket', 'Manual till kartverktyg', and 'Teckenförklaring'. A search bar on the left contains the text 'Sök på ort eller gatunamn'. The main map area shows a green outline of Malmö and its surrounding municipalities, including Burlöv, Staffanörp, and Vellinge. A search filter on the right, titled 'Sökverktyg', is set to 'FRÅGOR' and 'Alternativ'. The filter criteria are 'KOMMUNNAMN är Malmö'. Below the search bar, there are two checkboxes: 'Använd geografiskt filter för att begränsa geobjekt' (unchecked) and 'Lägg till resultat som funktionslager' (unchecked). A note below the checkboxes states: 'När det här alternativet har markerats behålls resultaten på kartan tills du klickar på knappen "Rensa resultat"'. At the bottom right of the map area, there is a button labeled 'Rensa resultat'.

Kartverktyget – lagerlista (markera synliga lager)

The screenshot displays the Trafikverket map tool interface. At the top, a red header bar contains the logo and text: 'TRAFIKVERKET Kommunstöd för Ogräsbekämpning 2019'. To the right of the header are links for 'Trafikverket', 'Manual till kartverktyg', and 'Teckenförklaring'. Below the header is a search bar with the placeholder text 'Sök på ort eller gatunamn'. The main area is a map of Malmö, Sweden, showing various streets and green spaces. A scale bar at the bottom left indicates 0.4km. On the right side, a 'Lagerlista' (Layer List) panel is open, showing a list of layers with checkboxes to toggle their visibility. The layers are grouped under 'Funktionslager'.

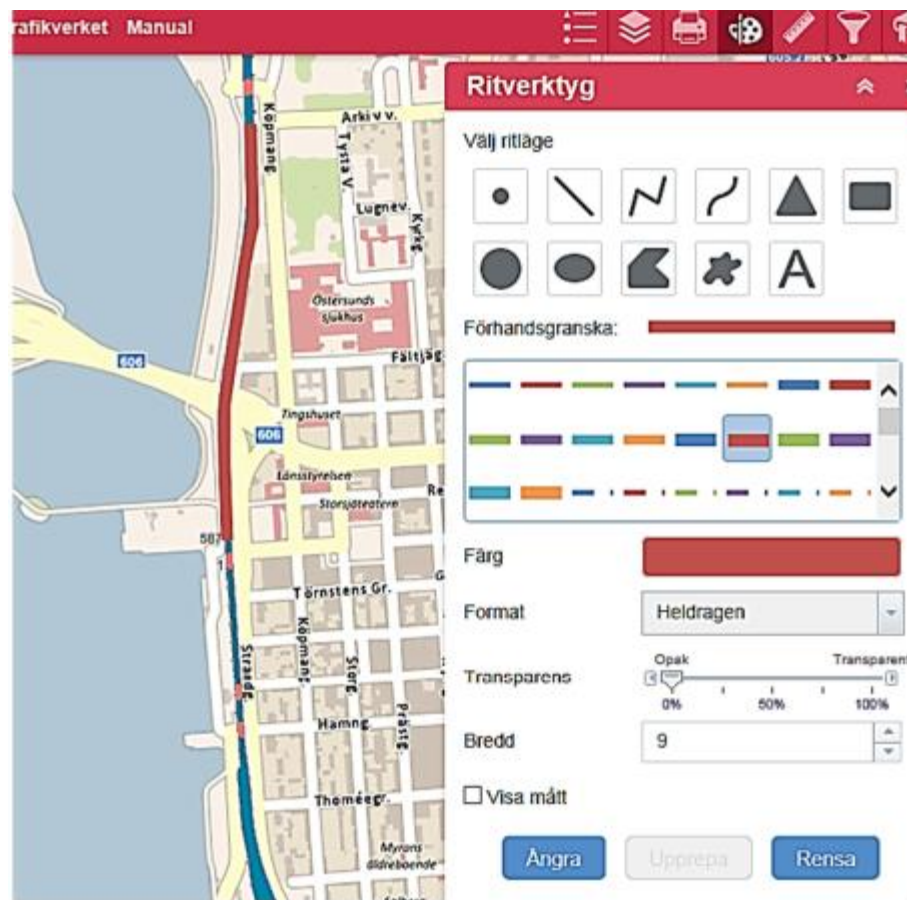
Lagerlista

Funktionslager

- Restriktionszoner (RY), manuellt tillagda
  - Restriktionszoner Grundvattenskydd
  - Restriktionszoner Natur
  - Restriktionszoner Ytvatten
  - Restriktionszoner Övrigt
- Restriktionszoner (RY), beräknade
- Känsliga områden (KO), beräknade
- Planerad bekämpning
- Informationslager

Kartverktyget – förslag på RY med ritverktyget

- Skissa in föreslagen Restriktionsyta, välj vilken typ av geometri, färg mm.
- För att skicka bilden vidare ta skärmdump eller utskriftsverktyget i kartan (obs det som ritas försvinner när kartan stängs)
- Skicka förslag med beskrivning till miljöhandläggare i din region!

Kartverktyget

- Se Manualen
- Kartan kan även öppnas på mobil enhet – se information i slutet av manualen
- Fler frågor om kartan – kontakta er miljöhandläggare!

Alternativa preparat och metoder till kemisk ogräsbekämpning

- Uppdrag tillsammans med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) som omfattar omvärldsbevakning samt uppföljning av användning och alternativa metoder, t.ex. test på vindavdrift sommaren 2019
- Samverkar med andra järnvägsförvaltningar i Europa för att utbyta erfarenheter både när det gäller alternativa preparat och alternativa metoder, t.ex. Herbie-rapport från 2018 och Tristram start 2019
- Trafikverket startar 2019 ett nytt forskningsprogram som bl.a. ska studera i vilken utsträckning mekaniska metoder skulle kunna ersätta kemisk ogräsbekämpning och effektivisera befintliga metoder

Övrigt

- Inventering dricksvattenbrunnar
  - Trafikverket har ett pågående arbete gällande inventering av dricksvattenbrunnar
- Fältbesök
  - Ni är välkomna att delta när ogräsbekämpningen utförs!
  - Meddela i så fall ert intresse till miljöhandläggare i er region i god tid så meddelar vi förslag på tid och plats när körplanen är fastställd (obs arbetet utförs i regel nattetid)

Tid för frågor

Fler frågor efter mötet?

- Kontakta Miljöhandläggaren i er region!
- För information om kemisk ogräsbekämpning se vår hemsida:
<https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/miljo---for-dig-i-branschen/Material-och-kemiska-produkter/kemisk-ograsbekampning/>

Tack för visat intresse!